

píše nám kárávopedagogické básně z obav o naši budoucnost a veřejně se odříká Devětsilu v Rudém právu ve jménu Proletkultu. A přece: Co děláme jiného, než že plníme jeho někdejší požadavek, totiž jdeme ruku v ruce s uměleckou avantgardou světovou? Jsme dokonce tak daleko, že nekulháme za ní o nějakou desítku let jako předchozí generace, ale jdeme jako rovnoprávní po jejím boku. Ale ovšem problém: umění a proletariát nevyřešíme agitačními řečmi o „komunistické výchově“ mladých spisovatelů. Pro proletariát může se dělat jen dobré agitační umění, jež je jediným lidovýchovným uměním. Důraz je tu na „agitační“, ne na „umění“. My však bychom rádi dělali umění. Nezatrácujte nás pro to!

(Pásmo 1, č. 4, str. 6, říjen 1924)

*Blahoslavená Múzo slavného U. S. Devětsilu,
počestná Múzo Literární skupiny,
Múzo rébusů, šarád, vaudevillů,
opoziční Múzo Kalistovy menšiny —*

*V řadách těch mas, v řadách těch mas
mezi dvaceti tisíci proletáři
nikde jsem nespatrił tvůj zlatý vlas
s našminkovanou tváří.*

*Múzo má, jsi-li jaká,
netanči, nejanči při sklence vína,
třeba žes holka všelijaká,
seskoč mi z klína.*

*Nesedej s měšťáky v noci po barech,
nesrkej s nimi sladké likéry,
jestli jsi napilá, domů tě odnesu na zádech,
vyspíš se z toho v posteli.*

*Vždyť už je ráno. Vidiš tu standartu?
Dělníci z Kladna kolem nás jdou...
Můžeš-li, Múzo, pozdrav tu standartu
čapkou svou vyrudlou!*

Soudruzi, myslím, že Múza nám stonala,
po celý dlouhý rok
těžce se za námi belhala,
udrži s námi teď krok?

K pochodu, bubny, zazněte,
hněv lidu se valí v průvodu,
před bouří, měšťáci, okna zavřete,
základy světa třesou se v pochodu —

Zčernalá od uhlí ve ksichtu,
v poslední řadě jde paní Múza,
prý začla chodit s dělníky na šichtu,
sluší jí modrá blůza.

(Rudé právo, 19. 10. 1924)

Život probouzí hrdinnost. Hrdinnost přestává být jen slo-
vem. Počíná se měřit reálně. Poznalo se, že hrdinnost nejsou
klinické případy, ani doma usedlá ponietzscheovská literatura;
přestali být velcí hypochondři stejně jako sedláctví idylikové;
hrdinskou není perverze starců ani dámský splín. Nové hrdin-
nosti jsou lhostejné sebevraždy. Nedonošená narození jsou věci
lékaře, rozvody a křtiny záležitostí úředních aktů — vše je málo
zábavné pro žurnalistu a vcelku nezajímavé pro dramatika.

Válka příliš jasně dokázala, že úlohu hrdinů nelze omezit
na umírání.

Narození a smrt nejsou důležité.

Hodnotu a hrdinnost má život.

Vést svou věc hrdinně a do krajnosti — až na smrt, nezna-
mená a nemá znamenat: vést ji na porážku. Ať jsou dramati-
kové zajedeni do svých Héraklů, Tristanů, kteří umějí umírat
se zázvětnými slovy na rtech. Nám jejich hrdinnost je nesrozumitel-
nější a grotesknější než plaidoyer G. Shawa. Bohudík
nedosahuje moderní hrdina, např. Lenin, velikosti dramatic-
kých heroů. Není snem ani mystickým vytržením. Celkem
vzato je Lenin hrdinou národních hospodářů a sociologů.
Básníci a dramatikové, kteří živíte lidi něčím jiným než národ-
ní hospodáři, obdivujte se kajícně a mlčky národnímu hospo-
dářství, které řízeno Leninem tak dobře dovedlo nasycit lidi
chlebem.